

UCHWAŁA NR VI.62.2019
RADY GMINY LEGNICKIE POLE

z dnia 31 maja 2019 r.

**w sprawie rozpoznania skargi na naruszenie procedury wyborczej w wyborach sołtysa i rady sołeckiej
w sołectwie Lubień**

Na podstawie art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 poz. 506), uchwala się, co następuje:

§ 1. Po rozpatrzeniu skargi mieszkańca gminy Legnickie Pole, zawartej w piśmie z dnia 05.02.2019 r. „protest wyborczy” zawierającej zarzuty dotyczące naruszenia zasad przeprowadzenia procedury wyborów Sołtysa i Rady Sołeckiej w sołectwie Lubień w dniu 30.01.2019 r., Rada Gminy Legnickie Pole uznaje skargę za bezzasadną.

§ 2. Szczegółowe uzasadnienie przedstawia załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Gminy, zobowiązując go do poinformowania składającego pismo o sposobie jego rozpatrzenia.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Legnickie Pole

Dariusz Szczerba

Załącznik do
uchwały Nr VI.62.2019
Rady Gminy Legnickie Pole
z dnia 31 maja 2019 r.

UZASADNIENIE do

Uchwały Nr VI.62.2019
Rady Gminy Legnickie Pole
z dnia 31 maja 2019 r.

w sprawie w sprawie rozpoznania skargi na naruszenie procedury wyborczej w wyborach sołtysa i rady sołeckiej w sołectwie Lubień

W dniu 05 lutego 2019 r. do Rady Gminy Legnickie Pole została przedłożona przez mieszkańca Gminy Legnickie Pole skarga (sygnowana jako „protest wyborczy”), zawierająca zarzuty dotyczące naruszenia zasad przeprowadzenia procedury wyborów Sołtysa i Rady Sołeckiej w sołectwie Lubień w dniu 30.01.2019r. Skarżący podniósł, iż w głosowaniu wzięły udział osoby wpisane do rejestru wyborców, które od dawna nie są mieszkańcami sołectwa Lubień, a także nie zostały dopuszczone do głosowania osoby, będące od dawna mieszkańcami Lubienia, które nie są zameldowane i tym samym nie ma ich na liście wyborców. Skarżący podniósł również naruszenie Statutu Sołectwa Lubień, odnośnie braku powołania Komisji Rewizyjnej w Sołectwie Lubień, zarzucając błędną interpretację prawa. Po skierowaniu do skarżącego prośby o sprecyzowanie swojego stanowiska, tj. wskazania czy przedmiotowe pismo z dnia 05.02.2019 r. należy traktować jako skargę na działalność Rady Gminy Legnickie Pole, czy też jako skargę dotyczącą prawidłowości przeprowadzenia procesu wyborów sołtysa w sołectwie Lubień, z pisma z dnia 13.03.2019 r. wynika, iż skarga dotyczy wyłącznie kwestii prawidłowości przeprowadzenia wyborów w sołectwie Lubień.

Dnia 26 marca 2019r. na posiedzeniu Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy Legnickie Pole, skarżący zobowiązał się do sprecyzowania stanowiska, co do zarzutów skargi w terminie 7 dni od daty wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 04.04.2019r., Skarżący nie wywiązał się z tego zobowiązania.

Zgodnie z poglądem prawnym wyrażonym w uzasadnieniu wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z dnia 22.2.2008 r., II SA/Rz 412/07, ustawa z dnia 08 marca 1990r. o samorządzie gminnym, nie przewiduje instytucji protestów wyborczych, przy wyborach organów jednostek pomocniczych (sołtys, rada sołecka), brak też w niej wyraźnego umocowania do oceny przez Radę Gminy ważności wyborów tych organów, jednak okoliczność, że zarówno samo powołanie jednostki pomocniczej, jak i określenie zakresu jej działania należy do wyłącznej kompetencji rady gminy, która sprawuje też nadzór nad działalnością jej organów i kontrolę jednostek pomocniczych (art. 18 a ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym) oraz fakt, że art. 35 ust. 3 w/w ustawy wylicza jedynie obligatoryjny zakres regulacji statutowej uprawnia pogląd, iż rada realizując swe uprawnienia nadzorcze, może wypowiadać się o ważności wyborów sołtysa, może dokonać sprawdzenia czy przeprowadzono je zgodnie z przepisami tej ustawy, ustanawiającymi przesłanki ważności wyborów (art. 36 ust. 2 w/w ustawy), a jeżeli doszło do naruszenia procedury wyborów, to czy naruszenie to miało możliwość wpływu na wynik wyborów i znajduje uzasadnienie w zebranych materiale dowodowym.

Komisja Rewizyjna Rady Gminy Legnickie Pole przeprowadziła postępowanie wyjaśniające celem weryfikacji zarzutów Skarżącego, odnośnie naruszenia procedury wyborów sołtysa i rady sołeckiej podczas zebrania wiejskiego w Sołectwie Lubień w dniu 30.01.2019r., jako uprawniona w imieniu Rady Gminy do nadzoru nad działalnością sołectwa zgodnie z art. 18 a ustawy o samorządzie gminnym z dnia 08 marca 1990r.

W przypadku określenia zarówno czynnego jak i biernego prawa wyborczego w wyborach na sołtysa i członków rady sołeckiej nie mają zastosowania przepisy Kodeksu wyborczego, które są właściwe w przedmiocie przeprowadzenia wyborów do Sejmu i do Senatu, w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej, w wyborach do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, w wyborach do organów

stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, w wyborach wójta w danej gminie. Organy jednostek pomocniczych gminy nie są bowiem organami jednostki samorządu terytorialnego (na szczeblu gminnym takimi są tylko rada gminy oraz wójt). W wyborach do organów sołectwa ma zastosowanie - jako *lex specialis* w stosunku do art. 10 i 11 Kodeksu wyborczego – art. 36 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.). Zgodnie z w/w przepisem ustawy, sołtys oraz członkowie rady sołectkiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania.

Przy ustalaniu faktu stałego zamieszkania na terenie sołectwa stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, w świetle których miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu (art. 25 kodeksu cywilnego). Zatem o miejscu zamieszkania nie decydują kryteria administracyjne (a więc zameldowanie), ale fakt przebywania osoby w danej miejscowości z zamiarem stałego pobytu. Zgodnie z koncepcją *domicilium voluntarium* – tzw. obranego miejsca zamieszkania, na pojęcie miejsca zamieszkania składają się dwa elementy: obiektywny (*corpus*) oraz subiektywny (*animus*). Pierwszym jest rzeczywiste, faktyczne przebywanie (zamieszkiwanie) w jakimś miejscu, uzupełnione zamiarem przebywania tam nie tymczasowo, ale przez czas dłuższy, potencjalnie na stałe i uczynienia z tego miejsca centrum swojej aktywności życiowej. Miejscem tym może być miejscowość, państwo lub obszar prawny, ewentualnie bardziej skonkretyzowane miejsce – sprowadzające się do adresu. Element subiektywny przedstawiony został w w/w przepisie jako zamiar stałego pobytu. Faktowi stałego przebywania w danej miejscowości towarzyszy określony stan świadomości danej osoby, przy czym wystarczy, aby zamiar stałego pobytu wynikał z jej zachowania. Odzwierciedleniem zamiaru są konkretne zachowania składające się na element obiektywny i są to zachowania, które powodują, że miejscowość staje się miejscem stabilnego ześrodkowania funkcji życiowych osoby, centrum jej aktywności/działalności życiowej (*S. Kalus*, w: *M. Habdas, M. Fras*, Komentarz KC, t. 1, 2018, s. 141; *K. Piasecki*, Komentarz KC, 2003, s. 95 i n.)

Sołectwo Lubień stanowi jednostkę pomocniczą gminy Legnickie Pole. Przepis art. 35 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 08 marca 1990r. o samorządzie gminnym przewiduje, że zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej określa statut takiej jednostki. Oznacza to, iż zasady organizacji wyborów do organów sołectwa Lubień uregulowane zostały w statucie sołectwa Lubień.

Mając na względzie § 20 statutu sołectwa Lubień stanowiącego załącznik do uchwały Nr XVI/86/96 Rady Gminy w Legnickim Polu z dnia 18 czerwca 1996 r., dla dokonania wyboru sołtysa i rady sołectkiej, na zebraniu wiejskim wymagana jest osobista obecność co najmniej ¼ stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania. Liczbę stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania określa się na podstawie dokumentacji ewidencyjnej ludności.

W związku z powyższym, przesłankę stałego zamieszkania na terenie Sołectwa Lubień, należało zweryfikować w oparciu o dokumentację ewidencyjną ludności, którą zgodnie z statutem sołectwa jest ewidencja ludności Gminy Legnickie Pole. W wyniku postępowania wyjaśniającego ustalono, że każdorazowo zweryfikowano, czy osoby biorące udział w głosowaniu w dniu 30.01.2019r. na zebraniu wiejskim w sołectwie Lubień są stałymi mieszkańcami sołectwa, zgodnie ze statutem, w oparciu o ewidencję ludności Gminy Legnickie Pole. Należy zwrócić uwagę, iż do trybu wyborów jednostki pomocniczej, jak już wspomniano wyżej, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 05 stycznia 2011r. kodeks wyborczy (Dz. U. z 2019r. 687 z późn. zm.) - art. 19 i art. 20 w/w ustawy – tj. procedury dopisania na wniosek, do rejestru wyborców osób stale zamieszkałych na terenie gminy, bez zameldowania na pobyt stały.

W świetle protokołu z zebrania wiejskiego sołectwa Lubień w wyborach sołtysa oraz Rady Sołectkiej z dnia 30 stycznia 2019 r., udział wzięło 31 uprawnionych mieszkańców sołectwa Lubień. Liczba uprawnionych do udziału w zebraniu wynosiła 84 mieszkańców sołectwa Lubień.

Sołtysiem w głosowaniu tajnym, została wybrana Pani Patrycja Kucza ilością 17 głosów, drugi kandydat na sołtysa uzyskał 14 głosów .

W głosowaniu tajnym została wybrana trzyosobowa Rada Sołectka, w głosowaniu wzięło udział 30 mieszkańców Sołectwa Lubień. Oddano 28 ważnych głosów, 2 nieważne głosy. Pierwszy kandydat na członka Rady Sołectkiej otrzymał 25 głosów, drugi kandydat na członka Rady Sołectkiej otrzymał 25 głosów, trzeci kandydat na członka Rady Sołectkiej otrzymał 24 głosy.

Bezzasadny jest zarzut skarżącego, iż w wyborach sołtysa i rady sołeckiej w dniu 30.01.2019r., brały udział osoby nie będące mieszkańcami sołectwa Lubień.

Pani Edyta Paczkowska - Pater nie kwestionowała faktu stałego zamieszkania na terenie sołectwa Lubień, co zostało zweryfikowane zgodnie z ewidencją ludności Gminy Legnickie Pole. Skarżący, mimo wezwań do sprecyzowania zarzutów odnoszących się do zakresu naruszeń procedury wyborów w Sołectwie Lubień, nie podał danych innych osób, którzy w jego ocenie nie są mieszkańcami sołectwa Lubień, a brali udział w głosowaniu na zebraniu wiejskim w dniu 30.01.2019r.

Bezzasadny jest zarzut Skarżącego niedopuszczenia do udziału w wyborach sołtysa i rady sołeckiej w dniu 30.01.2019r., osób będących mieszkańcami sołectwa Lubień.

Wszystkie osoby dopuszczone do udziału w w/w wyborach, miały miejsce stałego zamieszkania na terenie Sołectwa Lubień zgodnie z ewidencją ludności Gminy Legnickie Pole. Nawet przy hipotetycznym założeniu, iż dana osoba nie będąc zameldowana na obszarze sołectwa Lubień, faktycznie ma tam swoje miejsce zamieszkania i fakt ten zgłosiłaby w okresie pomiędzy ogłoszeniem o terminie zwołania zabrania sołeckiego,

a terminem zebrania wiejskiego i przedstawiłaby dowody na powyższą okoliczność, np.: umowę najmu mieszkania, akt notarialny potwierdzający własność mieszkania, to obowiązujące na dzień 30.01.2019r. przepisy ustawy z dnia 08 marca 1991r. o samorządzie gminnym oraz Statut Sołectwa Lubień, nie przewidywały procedury dopisania takiej osoby do osób uprawnionych do głosowania w wyborach organów sołectwa. Jednocześnie z przeprowadzonego przez Komisję Rewizyjną postępowania wyjaśniającego wynika, iż nikt takiego wniosku pomiędzy dniem 18.01.2019r., a 30.01.2019r. nie złożył.

Zgodnie z art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 08 marca 1990r. o samorządzie gminnym, Sołtys oraz członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania.

Podczas wyborów sołtysa i Rady Sołeckiej na zebraniu wiejskim w dniu 30.01.2019r. nie zostały naruszone zasady ustawowe tych wyborów tj. zasada tajności głosowania, jego bezpośredniości, nieograniczonej liczby kandydatów i dokonywanie wyboru przez stałych mieszkańców uprawnionych do głosowania.

Nawet przy hipotetycznym założeniu, naruszenia w/w ustawowych zasad wyborów sołtysa i Rady Sołeckiej, do stwierdzenia ich nieważności istnieje konieczność udowodnienia, iż naruszenie to miało wpływ na wyniki wyborów, a z taką sytuacją nawet hipotetycznie podczas wyborów w dniu 30.01.2019r. w Sołectwie Lubień nie mamy do czynienia.

Odnosząc się do zarzutu Skarżącego w przedmiocie braku wyboru Komisji Rewizyjnej w Sołectwie Lubień, skarżący wskazał, iż brak powołania w/w organu na zebraniu wiejskim dnia 30.01.2019 r. jest niezgodny z prawem, ponieważ stanowi wynik błędnej interpretacji prawa.

W wyniku przeprowadzonego przez Komisję Rewizyjną postępowania wyjaśniającego, należy przyjąć, iż ten zarzut Skarżącego także jest bezzasadny.

Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 08 marca 1990r. statuuje obowiązek powołania Komisji Rewizyjnej w podstawowej jednostce samorządu terytorialnego jaką jest gmina. Zgodnie z art. 18a w/w ustawy, Rada Gminy kontroluje działalność wójta, gminnych jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych gminy i w tym celu powołuje komisję rewizyjną. Komisja Rewizyjna opiniuje wykonanie budżetu gminy i występuje z wnioskiem do rady gminy w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium wójtowi. Wniosek w sprawie absolutorium podlega zaopiniowaniu przez regionalną izbę obrachunkową. Komisja Rewizyjna wykonuje inne zadania zlecone przez radę w zakresie kontroli. Uprawnienie to nie narusza uprawnień kontrolnych innych komisji, powoływanych przez radę gminy na podstawie art. 21 ust. 1. Zasady i tryb działania komisji rewizyjnej określa statut gminy.

Natomiast w świetle powołanego już art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 08 marca 1990r. o samorządzie gminnym, organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa Rada Gminy odrębnym statutem, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami.

Przepisy Statutu Sołectwa Lubień organem nadzoru nad działalnością sołectwa jest rada gminy. Organami uprawnionymi do kontroli sołectwa są zarząd gminy i wójt. Wójt gminy i wyznaczeni przez niego pracownicy gminy, mają prawo żądania niezbędnych informacji i danych dotyczących funkcjonowania

sołectwa oraz mogą uczestniczyć w posiedzeniach organów sołectwa. Kontrolę nad działalnością finansową sołectwa sprawuje skarbnik gminy.

Komisja rewizyjna sołectwa zgodnie § 44 statutu jest organem kontroli wewnętrznej zebrania wiejskiego. Komisja Rewizyjna ponadto prowadzi kontrolę rzetelności i gospodarności rozchodów sołectwa i wnioskuje o udzielanie sołtysowi absolutorium za prawidłowość gospodarki finansowej. Nieudzielenie absolutorium jest równoznaczne z wnioskiem o odwołanie sołtysa przez zebranie wiejskie.

Okoliczność, iż statut Sołectwa przewiduje powołanie komisji rewizyjnej nie oznacza, iż powołanie tej komisji jest obligatoryjne.

Na zebraniu wiejskim w sołectwie Lubień w dniu 30.01.2019r. przeprowadzone zostało głosowanie, w wyniku którego 13 mieszkańców głosowało za powołaniem komisji rewizyjnej, a 17 mieszkańców było przeciw jej powołaniu.

Została natomiast powołana Komisja Problemowa do spraw statutowych w Sołectwie Lubień ilością głosów 17 za – 13 przeciw.

Mając na uwadze powyższe Rada Gminy Legnickie Pole uznała, iż nie doszło do naruszenia zasad przeprowadzenia procedury wyborów Sołtysa i Rady Sołeckiej w sołectwie Lubień w dniu 30.01.2019r. w szczególności w zakresie dokonywania wyboru przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania.

Rada Gminy Legnickie Pole uznała, iż nie doszło także do naruszenia ustawy z dnia 08 marca 1990r. o samorządzie gminnym i Statutu Sołectwa Lubień w zakresie nie powołania na zebraniu wiejskim w dniu 30.01.2019r. Komisji Rewizyjnej.